

12.

DISSERTATIO ACADEMICA
SUPER DIALOGO PLATONIS,
QUI PROTAGORAS INSCRIBITUR,

CUJUS PARTEM POSTERIOREM
CONS. FAC. PHILOS. IMP. ACAD. ABOËNS.

PUBLICO EXAMINI OFFERUNT

JOH. FAC. TENGSTRÖM,
Philos. Magister, Bibliothecarius Vicarius,

&

CAROLUS HENRICUS STÅHLBERG,
Stip. Public. Ostrobottnienses.

In Auditorio Philos. die XII Junii MDCCCXXIV.

h. p. m. s.

lum facere licuerit. Statuit ATHENÆUS primum V, 59 (p. 339), PROTAGORAM apud CALLIAM *f*) divertisse post mortem demum patris ejus HIPPONICI, quem Ol. 89, 1 *g*) in proelio apud Delium occubuisse constat. Unde illud resciverit, non significat. Nobis verisimile videtur, eum illud collegisse ex ipso hoc dialogo p. 315 D: ἦν δὲ ἐν οἰκίματι τινι, ᾧ προτοῦ μὲν ὡς *b*) ταμείῳ ἐχερῆτο Ἰππώνικος, νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν καταλύοντων ὁ Καλλίας καὶ τοῦτο ἐκκενώσας, ξένοις κατάλυσιν πεποιήκεν' unde vero illud nequaquam pro certo concludere licere videtur nobis, cum

C

fieri

RUHNKENII evulgata scholia exscripta sunt, legendum esse ait, citans simul BASTII *Commentationem Palaeographicam*. Obiter etiam nobis observare liceat, quod virum eximum præterisse videtur, in Scholio, quod emendare aggressus est, ex ipsa laudata BASTII *Commentatione* (GREGORIO *de Dialectis*, quem novissime edidit SCHÆFER Lips. 1811, adjecta) p. 853, secundum eosdem codices legendum esse Κόππα (90). Quidquid fuerit, uterque numerus probabilis est, cum PROTAGORAM alii (PLATON. *Menon*, p. 91 E) 70, alii 90 annos natum mortuum esse tradant. Vid. DIOGENEM LAËRT. IX, 56. Cf. SCHLEIERMACHER l. c. p. 221 extr. Nullam de cetero ad hunc Scholii illius agitati locum lectionis varietatem attulit BRÖNDSTED in G. G. BREDOWII *Epistolis Parisiensibus* (Lips. 1812).

f) De quo vid. BOECKHII *Staatshaushalt. der Athener* II: (Berol. 1817) p. 16 s.

g) Vid. SCHNEIDERI *Quæstiones de Convivio Xenophonteo*, *Opp.* XENOPH. T. V. p. 136, MAHNII supra cit. *Diatriba* p. 70.

h) Hoc ὡς; quod etiam BEKKER in sua editione retinuit; delendum esse monetur in PORSONI & DOBRÆI *Annot.*

fieri poterit, ut CALLIAS hac domo uteretur, etiam si pater nondum mortuus esset, sive hic peregrinaretur, sive in demo Melite. ut deinde filius *i*) habitaret, sive alioquin eam filio donasset. Huic HIPPONICUM vivum adhuc pleraque bona sua detulisse, inde conjicere licuerit, quod alterum filium suum HERMOGENEM ad communionem eorum admissum non fuisse, sed post mortem patris in paupertate degisse, constet *k*). — Ait porro ATHENÆUS I. c., PROTAGORAM in fabula Κολάκων nomine inscripta, quam OL. 89, 3 docuit EUPOLIS, tanquam Athenis peregrinantem inductum fuisse, sed in AMIPSÆ fabula *Conno*, OL. 89, 1 edita *l*), inter Sophistas Athenis commorantes non nominatum fuisse, unde sequatur, PROTAGORAM intra OL. 89, 1 & 3 Athenas advenisse, dialogumque cognominem, triduo, ut tradit PLATO, post adventum PROTAGORÆ habitum, ad idem tempus pertinere. Quæ conclusio fortasse itidem temeraria est? Nam apparet quidem, e nominata fabula EUPOLIDIS, in qua CALLIÆ irridebat *m*), colligendum fuisse, PROTAGORAM OL. 89, 3 Athenis fuisse; sed,

an ex

ad *Aristoph. Plut.* 314 (*Commentariorum in Aristoph.* Vol. VII. P. 1. Lips. 1822, p. 94). Omiserat illud antea CASAUBONUS, eundem locum ad ATHENÆUM, *Animadv.* Tom. III. p. 237 SCHWEIGH., afferens.

i) Vid. *Schol. ARISTOPH. Ran.* 504. Cf. *Schol. Av.* 997.

k) Cf. SCHNEIDER I. c. p. 137 s., HEINDORF. ad PLATON. *Cratylum* p. 6.

l) Cf. HERMANNI Præfatio *ARISTOPHANIS Nubium*, *Commentariorum*, editioni *ARISTOPHANIS INVERNIZIANÆ adjectorum*, Vol. II. p. 32.

m) Vid. *Schol. ARISTOPH. Av.* 286.

an ex AMIPSIAE fabula, eum Ol. 89, 1 illuc nondum accessisse, affirmandum fuerit, dubitari potest. PROTAGORAM inter Sophistas Athenis commorantes prætermittere potuit AMIPSIAS rationibus ductus, quas ATHENÆUS pariter ac nos ignoraverit. Hanc enim eam esse fabulam suspicari licet, in qua SOCRATEM ab AMIPSIA in scenam traductum esse, narrat, & cuius quatuor versus servavit DIOGENES LAËRTIUS II, 28. Quod si itaque cum Sophistis generatim, tum inter eos SOCRATI in hac fabula irriserit AMIPSIAS *n*), argumentum illius ad partem certe idem fuit ac ARISTOPHANIS *Nubium*. Ex his vero, una cum illa ipsa fabula AMIPSIAE Ol. 89, 1 in certamen commissis illique posthabitis, sed saltem non prius quam Ol. 89, 4 iterum editis, si quis, quia ibi v. 360 cum PRODICO non commemoretur PROTAGORAS, hunc anno hocce Athenis nondum celebrem fuisse vel illuc nondum iterum accessisse colligeret, leviter certe argumentaretur. ATHENÆUM in hac quæstione tractanda temere arripuisse, quæ ad PLATONEM carpendum pertinere viderentur, eo verisimilius est, cum alibi eundem reprehendat, quod in *Phædone* XENOPHONTEM, quem tamen eo tempore, quo sermo habitus esse fingitur, in Asia versatum esse constat, inter præsentis non commemoraverit *o*). Ulterius affert ATHENÆUS, PHEROCRATIS fabulam *οἱ Ἄγγλοι* inscriptam, quam anno antequam haberetur sermo actam fuisse, in hoc (p. 327 D)

C 2

signi-

n) Cf. MENAGIUM ad DIOGENIS Laërtii l. c.

o) Lib. XI, c. 112, T. IV p. 377 SCHWΕΙΓΗ. Cf. *Entwurf von Platon's Leben nebst Bemerkungen über Dessen schriftstellerischen und philosophischen Charakter: aus dem Engl. übers., mit Anmerkungen von MORGENSTERN*, p. 157 s. not., & LUZACII *Lectiones Atticas* (Lugduni Batavorum 1809) p. 106 s.

significatur, Ol. 89, 4 fuisse editam, unde sequatur sermonem Platonicum ad Ol. 90, 1 pertinere. Sed etiam si illa fabula Ol. 89, 4 acta fuerit, facile tamen est ad credendum, eam superiori quodam anno, quem respiciat PLATO, primum prodiisse in scenam *p*). Et cum multo verisimilius sit, ATHENÆUM inepte vel maligne in temporis, quo habitus fuerit sermo, rationem inquisivisse, quam PLATONEM eandem prorsus neglexisse, in rebus præsertim, quæ adeo recenti memoria gestæ fingebantur, nihil impedire videtur nobis, quominus dialogus non posterius Ol. 87, 1 habitus esse ponatur, post quem annum, bello Peloponnesiaco jam commoto, HIPPIAS Eleus, qui est inter colloquentes, non potuit Athenis tuto versari, nisi per annuas inducias illas Ol. 89, 1, ut PLATONIS carpendi causa observavit ATHENÆUS. Ad illud tempus, seu Ol. 87, 1, sermoni assignandum facit quoque, quod ALCIBIADES, qui, ut argumentis probabilibus ostendit LETRONNE (l. c. p. 679), Ol. 82, 1 natus est, πρώτον ὑπηγητής appellatur. Hinc quoque, si opus esset, posset explicari, quod GORGAS, qui Ol. 88, 2, Leontinæ legationis princeps, Athenas accersit *q*, huic sermoni non adest. Potuit etiam AGATHON *r*), qui

- p*) De hac fabula cf. HEINRICHII *Epimenides aus Kreta, eine kritisch historische Zusammenstellung*, Lips. 1801, p. 192 ss. (In ultima editione Scholiorum ARISTOPHANIS Lipsiensi legitur adhuc *Eq. v. 772, Av. 858 ἄγχοι* pro ἄγχοι). Huc pertinere etiam ejusdem Viri Cel. *Demonstrationem loci Platonicæ e Protagora* (Kil. 1813) & *Commentationum miscellanearum Fasciculum primum*, quo publ. examinis solennitatem in Gymn. Gedanensi d. 4 Octob. (1822) indixit AUG. MEINEKE (Halæ), non nisi e relato referre nobis licet.
- q*) Vid. DIODOR. Sicul. XII, 53 & RUHNKENII *Diss. de Antiphonte* in *Opusculis* ejus, Jugduni Batavorum 1807, p. 217 s.
- r*) De quo cf. VV. DD. ad ARISTOPH. *Ran.* 83 s. & BENT:

qui Ol. 90, 4 festo Lenaico tragicus vicerit, Ol. 87, 1 puer esse, ut vocatur in sermone p. 315 E. Quod vero PROTAGORAS cum SOCRATE tanquam cum juvene disputat, id ad superbiam illius exprimendam pertinere facile patet. Ille enim in exitu sermonis dicit, se eum jam antea admiratum esse, & coram aliis laudavisse; unde sequitur, PROTAGORÆ, antea Athenis peregrinanti, SOCRATEM jam tanquam sapientiæ studiosum innotuisse. Plures vero annos inter itinera PROTAGORÆ, quibus Athenas accessit, præterlapsos esse, e sermonis p. 310 E. colligere licet, ubi HIPPOCRATES juvenis, se, cum PROTAGORAS primum Athenis peregrinatus esset, adeo fuisse puerum significat, ut illum nec audierit nec viderit. Sed licuit tamen PROTAGORÆ, qui jam circa Ol. 84 celebris fuit s), eoque fortasse tempore vel paullo post Athenas primum adierit, & qui in hoc sermone p. 317 C. omnium ceterorum præsentium patrem se, ætatis habita ratione, esse posse, diuque in arte sophistica versatum esse gloriatur (cf. p. 318 B, p. 320 C.), cum SOCRATE tanquam cum juvene disputare, cum hic eodem anno non plus quam triginta octo annos habuerit t).

Tempore, quo sermonem habitum esse voluerit PLATO, sic, secundum ea, quæ nobis probabilia videbantur, constituto, partes hujusce strictim attingemus.

Inter adumbrationem festivissimam cupiditatis, qua ad artem Sophistarum discendam fertur juvenis HIPPOCRATES, famæque & celebritatis, quam hi consecuti erant, simul vero arrogantia eorum superbiaque & avaritiæ, pri-

C 3

mum

LEBI *Diss. de Epist. Eurip. in Opusculis Philologicis* ejus, quæ inscribuntur, Lipsiæ 1781 editis, p. 62 s.

s) *DIOGENES Laërt. IX, 56.*

t) Constat enim, eum Ol. 95, 1 septuaginta annos natum periisse.

num SOCRATES artem, quam se docere profitebantur, tanquam valde ambiguum, in suspicionem vocat; deinde PROTAGORAS eandem laudat, ab antiquissimis inde poetis arcescit, & a SOCRATE, quæ qualisque sit eadem, denuo anquirente, preslus, in virtute civili docenda versari definit (p. 319 A).

Hic itaque, dum originem artis suæ celebrat, etiam si, ut ipse mox, eam definiturus, ostendit, notionem ejus accuratam sibi nunquam antea formaverit, exemplum præbet, quam præpostere & ipse & sodales sui disferant. Apponere libet locum e PLATONIS *Phædone*, quo universa cum PROTAGORÆ tum SOCRATIS argumentandi ratio illustratur. Sic ibi præcipit PLATO p. 101 D. (p. 196 l. HEIND, p. 72 WYTTENB.): εἰ δὲ τις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἔχοιτο, χαίρειν εἰς ἂν καὶ οὐκ ἀποκρίναιο ἕως ἂν τὰ ἀπ' ἐκείνης ὀρηθέντα σκέψαιο, εἴ σοι ἀλλήλοισι συμφωνεῖ ἢ διαφωνεῖ; ἐπειδὴ δὲ ἐκείνης αὐτῆς δεῖ σε δίδοναι λόγον, ὡσαύτως ἂν δίδοις ἄλλην αὐτὴν ὑπόθεσιν ὑποθέμενος, ἥτις τῶν ἀνωθεν βελτίστη φαίνοιτο, ἕως ἐπὶ τι ἰκανὸν ἔλθοις, ἅμα δὲ οὐκ ἂν φύροιο ὡς περ οἱ ἀντιλογικοὶ περὶ τε τῆς ἀρχῆς διαλεγόμενος καὶ τῶν ἐξ ἐκείνης ὀρημένων, εἴπερ βούλοιο τι τῶν ὄντων εὐρεῖν; Ἐκείνοισι μὲν γὰρ ἴσως οὐδεὶς περὶ τούτου λόγος οὐδὲ φραντίς· ἰκανοὶ γὰρ ὑπὸ σοφίας ὁμοῦ πάντα κυκῶντες ὁμῶς δύνασθαι αὐτοὶ αὐτοῖς ἀρέσκειν· σύ δ' εἴπερ εἴ τῶν φιλοσόφων, οἶμαι, ἂν, ὡς ἐγὼ λέγω, ποιοῖς u). Qui memorantur οἱ ἀντιλογικοὶ, sunt Sophistæ in utramque partem disputantes x). Quod vero potetas

u) Quem locum neminem eorum attigisse miramur, qui ARISTOTELIS *Ethica Nicomachea* 1, 4, 5 commentati sunt; ubi tamen inprimis PLATONIS *Philebum* respici, dubio carere videtur nobis. Cf. STALLBAUMIUM l. c. p. LI ss.

x) Cf. WYTTENBACHII annotationem ad *Phædonem* p. 269, & TENNEMANNI *Syst. d. plat. Philos.* II. pp. 219, 244.

etas tanquam artis sophisticæ auctores citat PROTAGORAS & hanc ad civilem prudentiam refert, ex iis, quæ supra breviter de origine & antiquioribus vicissitudinibus philosophiæ exposuimus, lucem accipiunt y).

Sophistas, ut in loco *Phædonis* allato notavit PLATO, principia consequentiasque confundentes, ulterius perstricturus SOCRATES, disquirit, an virtus, quam se docere professus erat PROTAGORAS, revera doceri possit; quod ipse, exempla varia e vita communi petita & opiniones vulgares proferens, in dubium vocat, PROTAGORAS vero narranda fabula de Prometheo & Epimetheo exemplisque & opinionibus allatis in suam sententiam interpretandis probare conatur.

Quæstio proposita, an virtus doceri possit, in scholis Sophistarum frequenter agitabatur z), & idcirco valde erat idonea, in qua tractanda perversa conturbataque eorum disferendi ratio exponeretur. Quare eam SOCRATES etiam in examen revocat in dialogo PLATONIS, qui *Menon* inscribitur aa): ubi MENONEM ad sententiam ei, quam ibidem paullo ante susceperat, contrariam amplectendam, iisdem ex parte argumentis, quæ adversus PROTAGORAM allata sunt, ducit, postremoque virtutem afflatui seu beneficio deorum esse tribuendam concludit bb). Quam
senten-

y) Cf. FR. SCHLEGEL l. c. p. 80.

z) Vid. TENNEMANNI *Syst. d. plat. Philos.* IV. p. 109; HEINDORFIUM ad PLAT. *Euthyd.* p. 311 & FR. KÖPPEN *Politik nach platonischen Grundsätzen* p. 75.

aa) MORGENSTERNII *Commentatione*, qua, *quid Plato spectaverit in Dialogo, qui Meno inscribitur, componendo*, disquiritur, nos carere, dolemus.

bb) Cf. TENNEMANNUM l. c. IV. p. 110 ss.

sententiam PLATO ipse foverit, ex iis, quæ de ideis statuit, apparet. Adversus Sophistas, pariter ac SOCRATES, urfit, virtutem doceri non posse: illi enim stabili certaque notione ejus prorsus caruerunt, seque eam tanquam prudentiam quandam domesticam civilemque *cc*) in animos discipulorum extrinsecus infundere postea gloriati sunt. Secundum PLATONEM quæque honeste facta non possunt non ab actione rationis ipsius voluntaria proficisci, qua itaque excitanda excolendaque, seu mente ad cognitionem conscientiamque sui, ad idearum æternarum contemplationem revocanda, virtutem doceri posse statuit, nequaquam vero argumentationibus inanibus vel consuetudine, quali non nisi habitus quidam externus comparatur *dd*). Vera itaque institutio philosophica, ut PLATO inprimis in Libris VI. & VII. *de Rep.* explicuit, pendet ex arte, mentem ad ea, quæ ei ipsi insunt, dirigendi; quæ vero amplecti nemo possit, nisi qui genuino amore veri per se cognoscendi, seu instinctu quodam philosophico impellatur. Cujus cum prorsus expertes essent Sophistæ, & idcirco, quid sit docere, prorsus ignorarent, in eos invehens SOCRATES, an ea, quæ e thesi PROTAGORÆ consequantur, cum experientia congruant, disquirat. Hæsitationem simulanti subventurus PROTAGORAS fabulam narrat, ad quam accommodari potest, quod ait PROCLUS in PLATONIS *Timæum ee*): οἱ μὲν γὰρ τῶν σοφῶν μῦθοι περὶ αἰδίων εἰςὶ πραγμάτων, οἱ δὲ τῶν παιδῶν περὶ ἐγχερόνων καὶ σμικρῶν· καὶ οἱ μὲν νοεράν ἔχουσι τὴν ἀπο-

cc) Vid. *Protagoram* p. 318 E s.

dd) "Ἄνευ Φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ· vid. PLAT. *Phædon.* p. 82 B (p. 113 HEIND., p. 42 WYTTENB.).

ee) Locum afferimus e CREUZERI *Symbolik und Mythologie* I. §. 71, p. 221.

ἀποκεκρυμμένην ἀλήθειαν, οἱ δὲ χαμαιπετῆ καὶ οὐδὲν ὑψηλὸν ἐνδεικνυμένην. Fabula enim PROTAGORÆ iis revera annumeranda est, quæ nil excelsi docent, dicique potest de ea, quod proverbii loco ad omnia, quæ frustra, quacunque de causa, dicebantur, adhibuerunt Græci: ὁ μῦθος ἀπώλετο ff). Digressioni suæ ineptæ mythologicæ, a proposita oratione profus alienæ, qua eruditionis & sagacitatis laudem aucupatur PROTAGORAS, subjicit observationes, quibus cum iis, quas paullo ante attulerat SOCRATES, comparatis, nihil aliud efficitur, quam decretis ejusmodi e rerum usu haustis in quæstionibus philosophicis disceptandis sententias sibi invicem contrarias defendi posse. Adhuc pro suo disserendi more PROTAGORAS orationibus perpetuis usus est, quibus vero rem ipsam disceptandam in medio relinqui jam patet. Urget itaque SOCRATES, ut breviter interrogando & respondendo sermo continuetur.

Quo impetrato quærit SOCRATES, utrum virtus una sit, an multiplex. Pertinet hæc quæstio, ut SCHLEIERMACHER p. 233 observavit, ad disquisitionem magis universalem, a PLATONE postea alibi institutam, de generum & formarum ratione, quam, quia aptiora vocabula nondum inventa erant, expresit per formulam illa ætate decantatam ἐν καὶ πολλά, ab aliis alio sensu usurpatam gg). Sophistas, eadem ad captiunculas de rebus e partibus compositis abutentes, carpere videtur SOCRATES argumentationibus suis primis adversus PROTAGORAM virtutem unam esse probaturis. Quid vero secundum PLATONEM de observationibus, quas SOCRATI opponere facit PROTAGORAM, judi-

D

judi-

ff) Cf. *Schol. in Plat.* pp. 22, 40, 198, HEINDORF. ad PLATONIS *Theætet.* p. 357 s., STALLBAUM. ad *Phileb.* p. 17.

gg) Cf. STALLBAUM. l. c. p. XLIX s.

judicandum sit, patet e dialogo ejus, qui *Sophista* inscribitur, p. 259 D: τὸ δὲ ταυτὸν ἕτερον ἀποφαίνειν ἀμηγέτη καὶ τὸ ὅμοιον ἀνόμοιον, καὶ χαίρειν οὕτω τὰναντία ἀεὶ προφέροντα ἐν τοῖς λόγοις, οὔτε τις ἔλεγχος οὗτος ἀληθινὸς ἀρετῆς τε τῶν ὄντων τινὸς ἐφαπτομένου δῆλος νεογενὴς ἄν' — — Καὶ γὰρ, ὧ γὰρ δὲ, τό γε πᾶν ἀπὸ παντὸς ἐπιχειρεῖν ἀποχωρεῖν ἄλλως τε οὐκ ἔμμελές καὶ δὴ καὶ παντάπασιν ἀμούσου τινὸς καὶ ἀφιλοσόφου. Quidquid fuerit, per susceptam disferendi rationem Socraticam, PROTAGORAM idea summa virtutis, qua species ejus variæ contineantur, prorsus carere, jam apparuit, simulque, etiamsi nulla accurata veritas inventa est seu propter Sophistæ angustum humileque concertationis studium inveniri potuit, illam disputandi rationem multum præstare patuit orationibus perpetuis, quibus Sophista exultaverat.

Sed res ipsa, quæ dirimenda erat, mox ab oculis longius removetur, PROTAGORÆ, postquam interrogandi partes sibi delatæ erant, in carmen quoddam SIMONIDIS commentatione.

Qua PLATONEM Sophistarum ineptum poëmata excutiendi morem *bb*) taxare voluisse, haud obscure indicant verba

hh) Eundem ludibrio habere videtur SOCRATES etiam in *Gorgia* p. 451 E, ubi, utrum SIMONIDIS, an EPICHARMISINT verba, quæ afferuntur, incertum esse dicitur in Scholio p. 103 RÜHNK., quod primus protulerat illustraveratque KOENIUS ad GREGORIUM *de Dialectis* p. 336 SCHÆFFERII. Adtribuitur quidem SIMONIDI ejusdem fere sententiæ dictum in ARISTOTELIS *Rhetor.* 2, 16; at verisimilius fortasse est tamen, Scolion, de quo in Scholio laudato agitur, inter ista *Συβάρια ἐπιφθέγματα* referendum esse, quæ EPICHARMUM servavisse tradit Scholiasta ARISTOPH. *Pac.* 344.

verba PROTAGORÆ p. 338 E f.: ἀνδρὶ παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι, περὶ ἐπῶν δεινὸν εἶναι ἔστι δὲ τοῦτο, τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λεγόμενα οἷον εἶναι ζυιέναι ἃ τε ὀρθῶς πεποίηται καὶ ἃ μὴ. Cf. p. 347 C & quæ supra p. 3 f. breviter memoravimus. Quid vero de PITTACO, quem adversus SIMONIDEM defendit PROTAGORAS, & de ceteris sapientiæ nomine antiquitus celebratis revera senserint Sophistæ, significat PLATONIS *Hippias Major* p. 281 D, E, ubi eos, quoniam communia & privata simul mente complecti non possent ii), a rebus civilibus tractandis sese abstinuisse & idcirco præ se sodalibusque suis parvi faciendos esse, contendens HIPPIAS subjicit: εἰώθα μὲντοιγε ἐγωγε τοὺς παλαιούς τε καὶ προτέρους ἡμῶν προτέρους τε καὶ μᾶλλον ἐγκαμιάζειν ἢ τοὺς νῦν, εὐλαβούμενος μὲν φθόνον τῶν ζώντων, φοβούμενος δὲ μῆνιν τῶν τετελευτηκότων. Unde explicandum esse conjici possit, quod PROTAGORAS PITTACUM defendat adversus SIMONIDEM, e quo retuso eo majorem laudem scilicet reportaturus esset, quoniam poetæ hujusce sententias multis modis celebraret antiquitas kk). Ad cavillandum Protagoram, qui nihil esse, sed omnia, quæ esse falso dicantur, non nisi nasci, docuit ll), pertinere videtur argumentum, a discrimine inter τὸ γενέσθαι & τὸ εἶναι petitum, quo utitur SOCRATES p. 340 B, C: itidem mm), quod vetustissimam omnium Cretensem & Laonicam philosophiam esse ait SOCRATES p. 342 A; quo simul famam jocose respici conjicere fortasse

D 2

tasse

ii) Sed cf. DE GEER l. c. p. III.

kk) Vid. SCHNEIDERI *Præf. XENOPH. Hieron.*, *Opusum XENOPH. T. V.* p. 222 s.

ll) Vid. PLATONIS *Theatet.* p. 152 D:

mm) Ut observavit BOECKHIUS in *Platonis Minoem* p. 27!

rasse liceat, qua a dolosa & vulpina mente male audiebant Athenis Lacedæmonii *nn*), ubique Cretenses, tanquam semper mendaces (*αἰεὶ ψεῦσται oo*). Quod ad nominatas nationes attinet, ironia SOCRATIS clare elucet comparato *Hippia Majore* p. 283 B ff. *pp*). — Cavillationem quandam itidem continere videtur, quod in *τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι λακωνίζοντας* obiter invehitur SOCRATES p. 342 B. Ut enim hi virtutem Lacedæmoniorum corporis exercitiis exæquare voluerunt, sic Sophistæ sapientiæ laudem argutiis futilibus quæsierunt *qq*). — Ad hos lacerandos spectare quoque videtur nobis, quod ait SOCRATES p. 343 C, SIMONIDEM sapientiæ laudem appetentem PITTACO adversatum esse; PROTAGORAM enim eadem mente adversus SIMONIDEM disputare, facile patet. — Reprehensionem quandam libri a PROTAGORA compositi, qui Ἀληθεία inscribebatur *rr*), in iis inesse, quæ de bonis & vere bonis non distinguendis disierit SOCRATES p. 343 D, E. conjici potest e PLATONIS *Theæteto* p. 161 C, D, E, ubi idem liber memoratur.

Hanc super carmine SIMONIDIS controversiam, quantumvis a proposito aliena esse videatur, cum antecedente disputatione connectit SOCRATES, sententiam poëtæ, neminem

nn) Vid. *Schol. ARISTOPH. Pac.* 1066 & BERGLERI annot. ad h. v.

oo) Cf. HEINRICHII supra jam citatus *Epimenides aus Kreta* p. 30 s.

pp) Cf. DE GEER I. c. p. 114, Cel. WALLENII *Diss. de Eloquentia Laconica* (Aboe 1823) p. 2 ss.

qq) Ad hunc locum dialogi cf. WINCKELMANNI *Geschichte der Kunst*, II (ed. HENR. MEYER & JOH. SCHULZE, Dresden), 1811, p. 213.

rr) Vid. *Schol. in Platonem* p. 21.

nem semper bonum esse posse, de iis tantummodo valere statuens, qui boni facti sint, seu boni esse didicerint, quoniam ceteri rectam viam nunquam ingressi, non possint ab ea aberrantes dici, bonusque nemo fieri possit, nisi discendo *ss*).

Interrogandi partes jam ad SOCRATEM redeunt, qui quæstionem, an virtus sit una tantum, denuo excitat, & hanc scientia boni seu jucundi contineri probat, unde postremo colligit, eam pendere ex arithmetica quadam voluptatis computandæ dimetiendæque disciplina, & idcirco doceri posse *tt*). Quid PLATO serio de scientia boni, tanquam summa virtutis, senserit, ex iis eruitur, quæ supra de idearum doctrina breviter commemorata sunt, unde etiam apparet, e simulatione cavillationeque proficisci, quod summum bonum jucundo contineri statuit.

Quænam scientiæ sint genera, & quam dignitatem singulis tribuere oporteat, exponitur in *Pbilebo* p. 55 ff.; cujus sane ancipitis loci commentationem brevem heic, ob cognationem quandam materiæ, subijcere liceat. — Disputationis Platonicæ initium fit a commemoratione

D 3

rñs

ss) Contra decretum PLATONIS, imprimis in libro IX. de *Legg.* expositum, neminem sua sponte & consulto, sed unumquemque non nisi inscium & imprudentem improbum esse posse, cujus sensus genuinus ex idearum doctrina petendus est, disputat ARISTOTELES in *Ethic. Nicom.* III, 5, qui vero ibi, ut sæpius, præceptoris sui sententias non sollerter exprimit parumque amice invadit. Cf. LUCIACII supra jam laudatas *Lectiones Atticas* p. 111 s.

tt) Sine dubio itaque etiam hunc sermonem respexit ARISTOTELES, decretum SOCRATIS Platonicæ, e quo omnes virtutes non nisi partes sint unius prudentiæ & ab ea profisciscantur, reprehendens. Cf. ZELLIUM ad *Ethica Nicomachea* VI, 13, 3.

τῆς περὶ τὰ μαθήματα ἐπισήμης· qua quid significatum voluerit PLATO, explicandum esse videtur e *Gorgia* p. 454 D, ubi ἡ μάθησις propositam sibi habere statuitur scientiam veri (ii). Sed ut, quomodo illa scientia absoluta dispescenda sit, appareat, regreditur PLATO primum ad artes, quæ præsertim exercitatione & usu discuntur, quas omnes χειροτεχνικάς appellat (xx). Quarum eæ, quæ scientiæ genuinæ magis participes sunt, ut ex. c. Architectura, τεχνικώτεραι haberi debent (yy); ceteræ inferiorem quandam classem efficiunt. Sed artes omnes χειροτεχνικάς dignitate longe superant & ab illis segregandæ sunt αἱ ἡγεμονικαί (unde potiores illarum pendent), Arithmetica nem.

ii) A qua discernendæ sunt αἱ πολλαὶ ἐπισήμαι, eodem fere sensu sumendæ ac αἱ πολλαὶ τέχναι *Philebi* p. 58 extr.

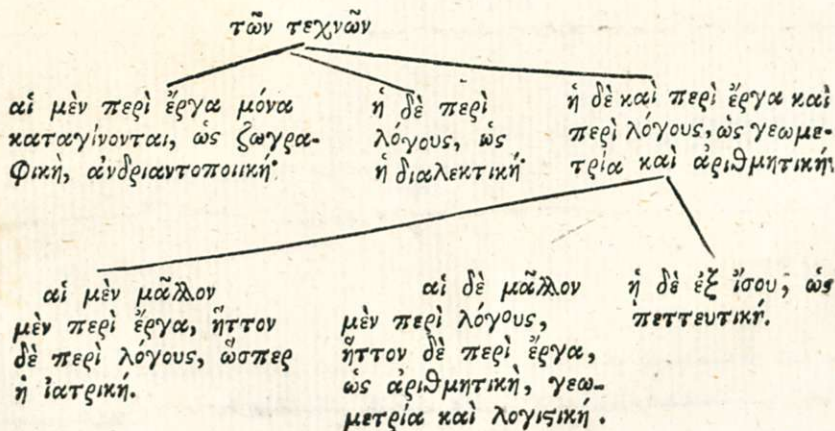
xx) Eas sæpius exempli loco commemorat, ubi viam, qua argumentum quoddam philosophicum persequendum sit, anquirat. Vid. locum *Gorgia* citatum, *Protagoram* p. 311 C, e. s. p. Particula autem δὴ, in loco *Philebi*, ubi artes istas χειροτεχνικάς primum commemorat, obvia, initio argumentationis non raro ponitur.

yy) Quod ad classem inferiorem artium χειροτεχνικῶν referuntur Musica, Ars Medica, Agricultura, Ars Imperatoria, tanquam nihil certi, nihil fixi in se continentes, mirum nobis non videtur, recordantibus, GORGIAM in dialogo PLATONIS cognomine p. 450 B distinguere inter artes, quarum scientiæ ad χειρουργίας τε καὶ τοιαύτας πράξεις spectat, & eas, quarum πᾶσα ἡ πράξις καὶ ἡ κύρωσις διὰ λόγων ἐστὶ, & SOCRATEM mox ad priorem classem referre picturam, statuariam cet. Cf. PLATONIS *Theætet.* p. 176 C, HEINDORF. ad hunc locum dialogi ejusdem p. 401 s., *Scholia in Dionysii Thracis Grammaticam* in BEKKERI *Anecdotis Græcis*, Vol. II. (Berol. 1816) p. 655;

nempe, Geometria & Statica, quæ tamen, pariter ac illæ; bifariam dividi possunt: etenim harum singulæ duplicem continent disciplinam, superiorem seu philosophicam, & inferiorem seu vulgarem. Ex inferioribus hisce ea pars scientiæ primariæ efficitur, quam PLATO appellat τὸ δημιουργικόν superiores ad eruditionem & vitæ cultum (παιδείαν καὶ τροφήν) spectant 22), ad quod genus inprimis tamen pertinet ea disciplina, quæ quod per se verum est, quod æternum ac sibi semper constans contemplatur. Sic explicari posse putamus hunc PLATONIS de scientiæ distributione locum a); cui si Excurſu nostro lux, quantumcunque sit, affulserit, erit, de quo nobis in sinu gratulabimur.

22) Cf. DE GZER I. c. p. 166 ss.

a) Eum, etiamsi sine dubio male a librariis habitus est, non ita tamen corruptum mutilatumque esse putamus, ac suspicatur ultimus Philebi Platonici editor doctissimus. Eiusdem loci illustrandi causa subjicere libet alius jam commemoratæ divisionis Platonici σχῆμα, quod exhibent OLYMPIODORI supra citata Commentaria in *Gorgiam*:

Geometriae et arithmeticae, quae sunt
 fundamenta mathematicae, sunt
 quae in se invicem
 inter se sunt
 et in se
 sunt
 et in se
 sunt

De Geom. et Arith. lib. I. p. 188.

Etiam si quis
 in se
 sunt
 et in se
 sunt

